

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 34.

Stockholm den 25 Augusti 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.

Florence Nightingale.

Skalderna ha städe besjungit dem, som i lifvets vår gjutit sitt blod i ädel strid och fallit på sin post innan hänförelsens glöd hunnit slockna inom dem eller omkring dem. Deras lif har kallats rikt och långt nog, "om lif är bragd", deras död har prisats härlig, där "de modigt dignat i främsta ledet", och fosterlandet har begråtit deras minne, "som en afton gråter dagg om sommarn."

Men kanske tego skalderna när den kämpande lämnade på slagfältet allt som för människoögon gör lifvet värdt att lefva: hälsa, ungdom, lefnadskraft, och blott behöll detta ena: lifvet själf, lifvet, som förvandlades till en enda sjukdomsdag, lång som en vanlig människoålder och buren med en hjältes tysta tålmod, när årtionde efter årtionde gick fram utan att bringa lindring eller befrielse, och samtiden, upptagen af dagens strider och frågor, glömde, att den som en gång hyllats nästan som ett högre väsen ännu fanns kvar bland de lefvandes antal. Och dock är väl detta slags offer ännu mycket större än det, som bringas i ett hänfördt ögonblick, då själens alla krafter äro spända och jublet från tusende hjärtan stiger upp mot martyren, som griper efter sin krona.

Den 14 augusti detta år kom den store Befriaren och löste länkarna på en lidande, som i mer än femtio år fjättrats af sjukdomen, och ryktet spred sig att den som en gång kallats "sjuksköterskornas drottning" och "Krim-

Dr Carl Månberg

krigets hjältinna", miss Florence Nightingale, ändtligen kämpat ut. En tid, som dagligen njuter frukterna af miss Nightingales lifsverk: omskapandet af sjukvården, hade så där halfvägs hunnit glömma henne själf, och hade ej ett falskt rykte för ett eller två år sedan vetat utbasunera hennes död och sedan måst dementeras, så skulle de flesta helt förundrade ha sagt nu, hvad de sade då: är hon inte död för länge sedan? Ty så bortglömd ute i världen hade hon blifvit, som en gång ägde "namnet för dagen" och som inspirerade Longfellow till hans sköna sång "The lady with the lamp".

»So in that house of misery
A lady with a lamp I see
Pass through the glimmering gloom
And flit from room to room

And slowly, as in a dream of bliss
The speechless sufferer turns to kiss
Her shadow, as it falls
Upon the darkening walls.

On Englands annals, through the long
Hereafter of her speech and song,
A light its ray shall cast
From portals of the past.

A lady with a lamp shall stand
In the great history of the land,
A noble type of good,
Heroic womanhood».

Långt borta i Italien stod Florence Nightingales vagg. Hon föddes nämligen den 12 maj 1820 under ett tillfälligt besök, som hennes föräldrar gjorde i staden Florens, efter hvilken hon erhöll sitt namn.

Det var i ett typiskt engelskt adelshem i ordets bästa mening, som Florence växte upp. Hennes biografer fördjupa sig gärna i skildringen af de båda ståtliga godsen, där hennes barndomsdagar växelvis förflöto under ett lyckligt familjelif och under en lycklig fördelning af glada lekar och en sällsynt vårdad uppfostran. Redan som liten flicka kände Florence en bestämd dragning till det kall, som sedan skulle bli hennes. Hon började med dockorna, som ständigt och jämt måste vara sjuka för att hon skulle få tillfälle att vårda dem och göra dem friska igen. Så kom turen till husdjuren, bland hvilka hon alltid utvalde de klenaste, äldsta och fulaste, de, som särskildt behöfde pysslas om, och när hon en gång på sina vandringar påträffade en skadad vallhund och fick tillfälle att tack vare kloka och outtröttliga omsorger rädda hans lif, kände hennes fröjd inga gränser. I den sjuka hundens tacksamma blick hade hon fått en första aning om den lycka, som ligger i att lindra plågor och afhjälpa nöd, och det första fröet till den säd, som en gång skulle bära så rik skörd, var redan nedmylladt i hennes barnsliga hjärta. Hon började snart med framgång försöka sig som "djurdoktor" på föräldrarnas gods, men hennes omsorger inskränkte sig ej till djurvärlden. Aldrig var hon gladare än när hon fick gå moderns ärenden till sjuka och fattiga i trakten, och utom mera materiella gåfvor rymde vanligen den lilla

korg hon bar på armen några vackra vilda blommor, plockade i förbifarten för att glädja fångarna i sjukrummen.

Så länge var allt godt och väl, men när några år senare den unga miss Nightingale, trött på det ytliga sällskapslif som lämnade hennes innersta varelse hungrande och törstande, sade sig på fullt allvar vilja ägna sig åt sjuksköterskekallet, då väckte detta beslut både förvåning och motstånd. Om det åtminstone varit något annat, men att en lady ville bli sjuksköterska, det var något oerhördt. De sjuksköterskor man då för tiden kände inom de protestantiska landen voro i allmänhet af den typ, som Dickens skildrat i sin "Sairey Gamp" och som våra far- och morföräldrar gjorde bekantskap med i deras egenskap af "vakmadamer", ohysade, okunniga, brutala, ofta supiga och lastbara — en kår med så dåligt anseende att ingen kvinna, som var rädd om sig själf, gärna ville tillhöra den.

Medan en önskan att helt ägna sig åt de lidandes tjänst alltmera uppfyllde Florence Nightingales sinne, sammanträffade hon en gång med fängelseväsendets stora reformator Elisabeth Fry, som redan stod vid slutet af sitt lifsverk, och mötet mellan dessa två besläktade andar blef för den yngre af största betydelse. Bland annat fick hon därvid kännedom om den protestantiska diakonissanstalten i Kaiserswerth och dess stiftare, pastor Fliedner, och efter att under några år ha studerat sjukvården vid flere af Englands och kontinentens större sjukhus lät hon inskrifva sig som frivillig lärjunge vid nämnda anstalt.

Det var första gången en "lady" deltog i kursen, alla andra elever voro enkla kvinnor af folket, men Florence Nightingale fann sig genast tillrätta i sin omgifning och kastade sig med ifver in i arbetet.

Enligt en vacker sed vid Kaiserswerth brukade den gamle stiftaren inviga sina utgående lärjungar genom att lägga handen på deras huvuden under bönen: "Gud Fader, Son och Helig Ande, den Treenige Guden välsigne dig. Han stadfäste dig i sanningen intill döden och gifve dig härefter det eviga livets krona!" Så skedde äfven då Florence Nightingale i afskedsstunden utbad sig den gamle lärarens välsignelse. "Föga anade han då", säger en af hennes minnestecknare, "hur stor hennes uppgift skulle komma att blifva. Lärare och lärjunge skulle aldrig få mötas igen, men den gode pastorn lefde länge nog för att höra Florence Nightingales namn återljuda öfver hela världen."

Några år efter sedan Florence Nightingale lämnat Kaiserswerth, en mellantid som väl användes till barmhärtighetsverk och studier inom sjukvården, inträffade den mest betydelsefulla tilldragelsen i hennes lif.

England hade invecklats i det s. k. Krimkriget, där det tillsammans med Frankrike kämpade på Turkiets sida mot Ryssland. Det var jubel och glada förhoppningar, när den engelska flottan afseglade till krigsskådeplatsen. Men glädjen blef af kort varaktighet. I segerjublet öfver slaget vid Alma blandade sig ett skri af harm och förbittring vid underrättelsen om de lidanden, som drabbat Englands tappre söner i det främmande landet.

Juvel- Guld- & Emaljarbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
Hofjuvelerare.
4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
i Dagny

De största försummelse hade begåtts med afseende på utrustning och proviantering. De sårade dogo i hundratals i brist på lämplig vård. Bristen på lifsmedel, förbandsartiklar, kläder o. s. v. var rent af skriande, läkarkåren var alldeles otillräcklig, och vid läkarnas sida stod blott en skara manliga öfvade sjukvårdssoldater. Dessa oerhörda missförhållanden framträdde så mycket bjärtare vid jämförelsen med hvad de andra nationerna gjort för sina sjuka och sårade. De franska soldaterna sköttes med största omsorg och skicklighet af barmhärtighetsstrar, medan de engelska förblödde i brist på det allra nödvändigaste. En af de förnämsta engelska tidningarna gaf luft åt hela landets rättvisa harm och förtrytelse genom att i sina spalter införa följande vädjan:

”Finns det då inga behjärtade kvinnor ibland oss, skickliga och villiga att gå ut och vårda de sjuka och lidande soldaterna på Skutaris lasarett? Äro inga af Englands döttrar i denna tid af yttersta nöd redo till ett dylikt barmhärtighetsverk. — — — Måste vi stå så långt tillbaka för Frankrike i själfuppföring och hängifvenhet, när det gäller ett verk, hvilket Kristus så tydligt välsignar såsom gjort till honom själf: ”Jag var sjuk och I besökt mig.”

Uppropet i *The Times* hade, som man kunnat förutse, åsyftad verkan. Mr Sidney Herbert, som stod i spetsen för krigsdepartementet, öfverhopades enligt sin egen utsago af anbud från ”fina damer, som inte ha något begrepp om hvad ett sjukhus är eller hvilka plikter de åtaga sig.” ”Om man”, skrifver han, ”släppte lös en skara känslofulla och svärmiska damer på militärsjukhuset i Skutari, skulle de troligtvis efter ett par dagar bli körda på porten af styresmännen, som de ej skulle underordna sig utan blott gå i vägen för.”

Med en dylik kritiklös och oväderhäftig välmening var ju saken föga betjänad. En och annan af de sökande skulle visserligen kunna föstras till värfvet, men hvar fanns den, som kunde ordna skaran, ställa sig i spetsen för det hela och undervisa dem som verkligen kunde användas. Mr Sidney Herbert kände visserligen en person, som kunde vara skickad härtill, och dock tvekade han länge att framställa sin fråga. Han visste, att hon skulle sätta sitt lif på spel och att det stora flertalet skulle se något oerhördt i att en fin kvinna reste ut bland krigets fasor för att vårda simpla soldater — men nöden var skriande, och slutligen skref mr Herbert till Florence Nightingale, ”den enda kvinna i England”, som han ansåg vara situationen vuxen”, och frågade henne om hon ville organisera en utvald kår af sjuksköterskor och afresa till krigsskådeplatsen. Detta bref, som skrefs den 15 oktober 1854, korsade ett från miss Nightingale, däri hon just samma dag erbjöd sig att resa ut.

* * *

Ej fullt en vecka efter sedan dessa båda bref nedskrivits stod Florence Nightingale färdig att med en liten skara på trettioåtta sjuksköterskor afresa från London. Endast några få vänner stodo på plattformen för att säga henne farväl, men den ovanliga beskickningen hade dock i hela landet väckt ett utomordentligt uppseende. Hån

och speglosor hade vankats såväl privat som i skämttidningarna, och mången ryckte öfverlägset på axlarna åt dessa kvinnor, som tilltrorde sig sköta soldater, när de inte ens kunde sköta ett lindebarn, men å andra sidan funnos många, som med beundran och sympati följde ”The Angel Band”, som de kallats, på dess vågsamma färd. Med sannt frisinne hade Florence Nightingale bland mängden af sökande utvalt dem hon ansåg lämpligast utan att fästa sig vid hvilket religionssamfund de tillhörde. Man hade ropat på katolicism och puseyitism, och prästerna hade flerstades ställt sig fientliga. Det berättas att en af belackarna vändt sig till en prästman för att fråga till hvilken sekt miss Nightingale egentligen hörde. Men denne, som gillade hennes brist på partisinne, svarade helt slagfärdigt: ”Hon hör till en sekt som olyckligtvis är mycket sällsynt: den barmhärtiga samaritens.”

Dagen före det stora slaget vid Inkerman och fyra dagar efter slaget vid Balaklava anlände Florence Nightingale med sina sköterskor till Skutari.

”Innan de flesta af hennes gelikar skulle haft tid att packa upp sina koffertar”, skrifver en minnestecknare, ”stod hon ansikte mot ansikte med en uppgift, som i omfattning och förfärande allvar söker sitt motstycke”.

Hvart ögat såg rädde elände och förvirring på det ofantliga militärsjukhuset. Febersjuka och sårade lågo tätt sammanpackade, och det allra nödvändigaste fattades till deras vård. De sårade hade ofta fått ligga i sitt blod flera dagar utan att någon hunnit spjåla eller förbinda dem, de voro öfverhöljda af smuts och ohyra, hungriga och törstiga, uppgifna af plågor och umbäranden. Utanför fönstren lågo döda hundar i förruttnelsestillstånd, och kolera samt giftiga febrar härjade fruktansvärdt.

Som sagdt inträffade dagen efter sjuksköterskornas ankomst ett nytt stort slag, och det redan förut öfverfyllda sjukhuset fick mottaga ännu en sändning sårade och döende. Under de första dagarna kunde Florence Nightingale få vara på stående fot tjugu timmar i sträck för att taga emot de nyanlända, ge order åt sköterskorna samt öfvervaka de ohygligaste operationer, där hennes närvaro behöfdes för att ingifva mod och tröst, och om nätterna satt hon timvis vid de döendes bäddar för att med sin kvinnliga ömhet eller med religionens tröst mildra vägen genom dödsskuggans dal eller mottaga de sista hälsningarna till de kära i hemlandet. En af dem, som under denna tid stodo vid hennes sida, skrifver härom: ”Ju mera fasansfullt ett fall ter sig för alla sinnen, desto säkrare kan man vara att finna hennes smärta gestalt luta sig öfver patienten, hvilken hon hjälper på alla sätt som stå henne till buds och sällan öfvergifver, förrän döden gjort slut på hans lidande.”

Det inflytande miss Nightingale utöfvade på soldaterna var utomordentligt stort. Hur svårt lidandet eller det yttre betrycket än var, hände det aldrig att en soldat i hennes närvaro lät undfalla sig en svordom eller ett ohysadt uttryck, och de sjukas hängifvenhet för henne var så stor att de plågade kyssa hennes skugga, när den

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

föll på sjuksalens vägg. När läkarne gått sin sista rond och mörkret sänkt sig öfver det ofantliga sjukhuset, syntes "the lady with the lamp" sakta skrida fram genom korridorerna, och de döende försökte vända på hufvudet för att uppfånga en glimt af henne, som med rätta blifvit kallad "sjukhusets ängel".

Men Florence Nightingales uppgift inskränkte sig ej till sjukbäddarna, det kom på hennes lott att åstadkomma en fullständig organisation af hela det stora militärsjukhuset. Redan kort efter sin ankomst fick hon till stånd ett tillfälligt kök, som kunde förse soldaterna med ordentlig mat. Därefter kom turen till en tvättinrättning, till anskaffande af förbandsartiklar, m. m. Då de pengar hon medfört voro slut, skref hon hem till England efter mera, och drottning Victoria själf satte sig i spetsen för insamlingen.

Så kom vintern med sin starka köld, och samtidigt tog koleran ny fart. Soldaterna förfröso sina lemmar, och dödligheten steg till sextio dödsfall på en enda natt. Bland de döda voro också många läkare och sjuksköterskor, och Florence Nightingale föll själf offer för en häftig feber, som ingaf starka farhågor för hennes lif. Då hon kommit på bättringsvägen, påyrkade läkarna på det bestämdaste att hon skulle resa hem för att återvinna sina krafter, men intet kunde förmå henne att lämna den post, där hon ännu ansåg sig kunna gagna.

Ändtligen kom då fredsslutet, som innebar ett stort nederlag för ryssarna, men ännu långt sedan freden var slutet lågo många sårade kvar på sjukhusen, och Florence Nightingale tänkte ej på hemfärd innan det sista sjukhuset stängt sina portar. Vid sin hemkomst mottogs hon med storartadt jubel, men hon undandrog sig all offentlig hedersbevisning och önskade blott att ostörd få återvända till hemmets hägn, dit hon också lyckades anlända under strängaste inkognito.

Emellertid önskade det engelska folket gifva henne något bevis på sin gränslösa tacksamhet, och man anordnade därför en nationalinsamling, i hvilken särskildt trupperna togo verksam del. Summan, som steg till närmare 900,000 kronor., öfverlämnades till miss Nightingale att använda efter godtfinnande. Naturligtvis använde hon denna nationens hedersgåfva till främjande af sitt lifsverk. Ur fonden bekostades allra först en mönsterutbildningsanstalt för sjuksköterskor vid S:t Thomas Hospital i London samt en läroanstalt för barnmorskor.

De två år Florence Nightingale tillbragt på krigsskådeplatsen hade förvandlat henne från en blomstrande ung kvinna till en bruten sjukling. I början hoppades hon dock att fullständig hvila skulle återställa hennes krafter, men tiden led och hoppet blef allt svagare. Snart stod det klart för henne själf och alla andra, att hennes återstående lif skulle bli bundet vid sjukbädden. Det var en hård dom för den, som brann af människokärlek och verksamhetslust, men det mod, som aldrig svikit i farans stund och i dödens närhet, visade sig kunna hjälpa henne att utan klagan bära denna hårda pröfning. Hon såg rundt omkring sig invalider, som i kriget mistat sin hälsa och sina lemmars bruk; om de utan knot kun-

de bringa fosterlandet sitt offer, skulle hon då inte kunna det? Och att inte mer kunna gå eller resa omkring behöfde på intet vis innebära en ständig overksamhet. Hon hade ju sina tankar och sin penna. Och från Florence Nightingales sjukrum utgingo kloka kärleksfulla tankar, som sattes i verket af andra, och den ena broschyren efter den andra lades i tryckpressen för att stödja och gagna allehanda företag till lidande eller förkomna människors hjälp. Än gällde det de sanitära förhållandena i Indien, än sjukvården i fattiga engelska hem, än fattighusens gamla, än de späda barnens skötsel. Men under allt detta glömde hon hvarken sin gamla kärlek: soldaterna, eller sitt lifs vackraste dröm: genomförandet af en förbättrad sjukvård såväl i krigs- som i fredstid.

Och denna dröm har ju på ett sällsynt sätt gått i uppfyllelse. De reformer, för hvilka Florence Nightingale verkade, ha spridit sig öfver hela den bildade världen. Hennes inflytande torde väsentligen ha spelat in vid stiftandet af Röda Korset, som nu omspanner en stor del af jorden, och såväl under det fransk-tyska kriget som i den stora inbördesfejden i Amerika togos de erfarenheter hon vunnit i anspråk.

År 1907 hedrade konung Edvard den åttiosjuåriga damen genom att tilldela henne "The Order of Merit", en af rikets allra förnämsta ordnar, hvilken endast utdelas för utomordentliga förtjänster i fält eller till särskildt framstående konstnärer och vetenskapsmän och hvilken aldrig förr tillfallit någon kvinna. Redan förut hade hon mottagit Jerusalemorden och Röda Korset, våren 1908 utnämndes hon till hedersborgare i London.

De långa sjukdomsåren, som fjättrat henne vid bädden, synas icke kunnat bryta Florence Nightingales andekraft eller helt härja hennes forna skönhet. Man säger att hennes yttre föga förändrades med åren utan att hennes ansikte ännu i den sena ålderdomen var sällsynt vackert och hennes hy ungdomligt skär. Ännu vid flere och åttio år följde hon med sin forna ifver dagens händelser, särskildt dem som berörde sjukvården. Tidningarna förmäler, att hon på allra sista tiden var blind och således än mer isolerad från den yttre världen, som aldrig ägt någon större dragning på hennes anspråklösa natur.

Nu äro fjättrarna lösta och det långa offret på fäderneslandets och människokärlekens altare fullbragt, men Florence Nightingales namn är för alltid inristadt på historiens blad såsom en af de största och ädlaste kvinnor vår tid har att uppvisa.

Fanny Ekenstierna.

O godheten! det finnes i världen så mycket talang, skarpsinnighet, klokhet, kvickhet, genialitet, virtuositet, men godhet — äkta, enkel, gudomlig godhet!! — Hvar finnes den? Balder är död. Den gode är död! därför gråta ännu alla väsen så många bittra tårar. Det vore ej så, om godheten vore väldig på jorden.

Fredrika Bremer (»Syskonlif»).

De kvinnliga filosofie kandidaternas ställning.

På senare tiden har frågan om de kvinnliga filosofie kandidaternas ställning som lärare börjat dryftas äfven af icke direkt intresserade personer, och detta har föranlett mig att med dessa rader belysa den och fästa uppmärksamhet därpå.

Flickornas uppfostran ställer sig redan från början mycket dyrare än gossarnas, beroende därpå att staten, som bekant, väl tagit om hand gossläroverken men icke flickskolorna, hvarför afgifterna där bli drygare. Detta förmärkes naturligtvis tydligast på högre stadier; på gymnasialstadiet exempelvis är årliga skolafgiften för gossar omkring 80 kr., för flickor 300: — Resor, inackordering och kläder ställa sig lika dyrt för flickor som för gossar. Hvad utbildningstiden före studentexamen beträffar, blir den vanligen längre för flickor än för gossar, för de förra i normala fall elementarskola jämte 3- eller 4-årigt gymnasium, för de senare 9 klasser. Om de fortsätta sin utbildning och studera vid högskola eller universitet, åsamka studierna i och för sig de studerande lika stora kostnader, vare sig de äro manliga eller kvinnliga.

Nu tycker man förstås, att när de manliga och kvinnliga filosofie kandidaterna ha precis samma utbildning och denna utbildning för de kvinnliga varit vida dyrbarare än för de manliga, borde naturligtvis för samma kompetens och samma arbete lönen vara densamma. Men för någon tid sedan syntes i tidningarna en notis, att sakkunniga skulle tillsättas för att utreda grunderna för kvinnors befordran såsom lärare och bestämmandet af deras löner. Nu frågas: Hvarför skola andra grunder läggas för de kvinnliga lärarnas befordran än för de manliga lärarnas? Och behöfver man närmare utreda det begreppet, att för lika arbete och för lika kompetens bör lika lön erhållas?

Vid samskolorna och flickskolorna har denna fråga ordnats på ett allt annat än tillfredsställande sätt. Enligt de senaste bestämmelserna jämställs nämligen en kvinnlig filosofie kandidat med profår i kompetens och löneförmåner med seminariebildade lärarinnor. Låt oss i korthet jämföra deras utbildning. Inträdesfordringarna till exempelvis Privata lärarinneseminarier i Lund äro att ha genomgått 8-klassig elementarskola. Kursen vid seminariet är 3-årig. En filosofie kandidat har i regel efter elementarskolan genomgått ett 4-årigt gymnasium och studerat 4 år vid ett universitet; därtill har hon att genomgå ett års profårskurs, innan hon blir jämställd med en seminariebildad lärarinna. Lönen blir då 1,400 kr., och hon äger s. k. högre kompetens.

En kvinnlig filosofie kandidat utan profår har däremot "ingen kompetens alls". Efter slutad elementarskolekurs har hon, såsom nämnts, i regel använt 7 à 8 år på sin utbildning, och trots detta är hon icke jämställd med en elev från ett 3-årigt seminarium!! Lönen blir då 1,200 kr. I många fall — kanske de flesta — har hon

studieskulder, och man inser lätt hur långt denna lön räcker till att betala räntor och amorteringar o. dyl.

Föregående års med jubel mottagna lönereglering var i sanning ett bakslag för hela kvinnorörelsen, i det däri bestämdt uttalades en undervärdering af det kvinnliga arbetet. Mellan manlig och kvinnlig lärare med samma kompetens gjordes nämligen den skillnaden, att kvinnlig filosofie kandidat med profår får såsom ordinarie i första lönegraden 1,500 kr., en manlig däremot 3,000. Om dessa förhållanden fortfara, kommer icke den kvinnliga lärarekåren att bestå af lärarinnor med akademisk utbildning, ty de flesta föredraga väl den kortare och mindre dyrbara utbildningen, och de svenska kvinnorna, som så länge haft tillträde till universiteten, bli nu i följd af ekonomiska förhållanden åter utestängda från dem.

C. L.

Kvinnorörelsen.

Notiser från Tyskland.

En af frågorna vid det tyska protestantiska kvinnoförbundets nyligen hållna allmänna möte i Koblenz gällde flickornas tillträde till de högre gosskolorna. Diskussionen ledde till antagandet af en resolution, hvari mötet, på samma gång det förklarade sig inse en del därmed förknippade olägenheter, uttalade sig för ett villkorligt antagande af kvinnliga elever vid de högre allmänna läroverken å sådana orter, där ingen motsvarande flickskola funnes. — — —

I Halle har magistraten beslutit anställa en kvinnlig bostadsinspektris med en begynnelösn af 2,400 Mk. och slutlösn af 3,600 Mk. — —

Föreningen för kvinnans utbildning för handverk och industri har uppgjort en plan till förberedelsekurs för aflaggande af mästerprof som sömmerska. Kursen skulle stå öppen för sömmerskor, som efter fem års arbete i yrket vilja förvärfva de för profvets genomgående föreskrifna kunskaperna. Den är afsedd att omfatta en tid af sex veckor med 24 undervisningstimmar pr vecka, och afgiften är beräknad till 10 Mk. Redan nu i augusti börjar i Köln den första kursen i enlighet med denna plan.

S. Sbd.

Utbildningskurs för socialt arbete. Centralförbundet för socialt arbete ämnar under instundande läsår i Stockholm upprepa sin under senaste året med framgång genomförda utbildningskurs för praktisk verksamhet i det sociala arbetets tjänst. Planen torde icke vara obekant för Dagnys läsare, vi ha redan varit i tillfälle att redogöra för densamma. Vi vilja dock ytterligare påpeka att kursen, som är ettårig och varar från 1 okt. till 15 juni, afser att genom praktisk och teoretisk undervisning utbilda personer till bostads-, hemarbets-, barnavårdsinspektion, till socialt arbete i fabriker o. d. Anmälningstiden utgår den 1 september. Anmälningar göras till C. S. A:s byrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm, där närmare upplysningar lämnas.

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkändt som **Svenskt Normal-Bläck**, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottsats, är mycket hållbart och angriper ej pennan.

Hedvig Charlotta Nordenflycht.

Af Kerstin Rathsmann.

(Forts. fr. föreg. nummer.)

Vid 23 års ålder var hon således för andra gången änka.*) Det blef för mycket för hennes krafter — sorgen bröt hennes hälsa och hon nedlades på sjukbädden. I tre månader stredo lif och död om henne, ty hennes starka temperament och lidelsefulla själ ville icke fortsätta en tillvaro, som icke längre ägde något värde för henne, sedan den älskade gått bort. Hon berättar därom i sina minnesblad: "Min sorg var obeskriflig. Alla sinnen förstördes och kroppen kastades i yttersta elände, slag, dånningar, många tillstötande sjukdomar, nattvak och en tankstrid utan hvila voro dock icke mäktiga att utsläcka ett lif, som varit sig själf en odräglig plåga". Slutligen segrade lifvet, och efter elfva veckors lång sjukdom återvände hon ensam till Stockholm, bruten af olyckor och i stort behof af andlig hvila. Hon valde en liten undangömd stuga på Lidingön till bostad. Där gräfdde hon in sig i sin otröstliga sorg, flydde allt umgänge och alla vänner under ett års tid. Hennes anonymt utgifna "bedröfliga sånger" ur "Den sörjande Turturdufvän" stamma från denna sorgens tidpunkt. I en af dem klagas hon:

Min lefnadslust är skuren af,
Och döden är min längtan,
Till dig, du mörka, tysta graf,
Står all min trängtan.

— — — — —
Du arma, ömma hjärta!
Kan ej den bittra smärta,
Som får dig utan mått,
Dig ge så dödligt skott
Att lifvets tråd må brista
Och ädla själens gnista
Sitt fångehus må mista.

I hemmet omgaf hon sig blott med sorgliga minnen, prydde väggarna med dystra bilder och fördjupade sig alltmer i sitt lidande. Hennes lycka hade varit hel och djup, hennes sinnen hade druckit djupt ur sällhetens bågare, och så kom plötsligt döden och ryckte den brutalt undan hennes läppar. De stora sorgerna och häftiga striderna hade tidigt mognat den unga kvinnan, hvars sjäslif växte och gaf rik näring åt det överfulla hjärtat. Hennes kroppsliga krämpor och i synnerhet gikten tilltogo dock under detta ensamhetsår i så hög grad, att hon tillråddes att söka läkarevård i hufvudstaden. Hon flyttade då till Stockholm och återvände endast tidtals till landet. Från denna tidpunkt kan man tala om hennes rykte som skaldinna.

I ett slag efter hvarandra kommo nu "Qvinligt tankespel" 1744—50 (i fyra häften), poemet "Den frälsta Svea" m. fl. Hon kallades Herdinnan i Norden, och

* Enligt några uppgifter (Hammarsköld) skulle äktenskap ingåtts mellan fru Nordenflycht och Tideman. Detta torde emellertid bevisligen ej vara med förhållandet öfverensstämmande.

hennes namn och rykte nådde äfven främmande länder. Hon korresponderade med den tidens lärde och filosofer och samlade kring sig ett sällskap af vittra män, hvars medelpunkt hon blef. Ett ordenssamfund, Tankebyggarna, hade bildats, till hvars 34 medlemmar de till hufvudstaden nyanlända Creutz och Gyllenborg samt hennes kusin Carl Klingenberg äfven räknades. Hon blef snart själen i dessa sammankomster och kallades af dem Uranie. De utgafvo nu tillsammans en del dikter och satirer, "Våra försök" och "Vitterhetsnöjen". Under hela denna tid iörfliet hennes lif tämligen lyckligt, om än de ekonomiska bekymren icke ville släppa henne, och hon fick skriva mången värtalig böneskrift för att då och då erhålla understöd från tronen. Gustaf III gaf henne som kronprins ett årligt understöd, hvilket något så när räddade henne från de mest öfverhängande näringsbekymren. Dock andra olyckor tillstötte. Det hus hon bebodde nedbrann 1751, hvarvid en stor del af hennes skrifter blefvo lågornas rof. Med knapp nöd hann hon rädda sin gamla moder; hon fick själf bära henne ur det brinnande huset. En annan förlust, som grep henne djupt, var Klingenberg's död, ty i honom miste hon en god rådgifvare och ett pålitligt stöd. I en del sorgedikter och herdebref klagade hon sin sorg.

Samfundet Tankebyggarnorden upplöstes visserligen, men dess ypperste medlemmar kvarstodo och bandet mellan dessa knöts nu allt fastare kring Uranie, hvars behag och fina älskvärdhet tjuste dem alla. Tillsammans utgafvo de "Vitterhetsarbeten utgifna af ett samhälle i Stockholm", (1759—62), hvarmed en ny skaldekonst, den gustavianska, föddes i vårt land. Fru Nordenflycht skref där sin berömda "Tåget öfver Bält", en del högstämda oden eller melodiska visor samt Sveriges första novell "Fröjas Räfst". Tjusande dikter, sånger öfver årstiderna, berömda satirer och värdiga oden af hennes vänner, Creutz och Gyllenborg, utfyllde dessa litterära försök. Man lyssnade med häpen undran till dessa toner, hvilkas klang trängde ned till de djupaste lagren inom alla samhällsklasser. Vårt lands manliga skönhet, dess starka motsättningar af sommar och vinter prisades här i fulltoniga och välljudande sånger af en dittills oanad tjustning. Men äfven allvarliga dagsfrågor sysselsatte fru Nordenflycht, och hon sökte ofta i sin konst lösa dessas problem. Ett af sina märkeligaste poem "Fruentimrets Försvar" skref hon som svar på ett bref från J. J. Rousseau till d'Alembert, hvari denne teoretiske uppfostrare fränkänner kvinnan förstånd, smak, lärdom och snillegåfvor. I sin svarsdikt ömsom satirisk, ömsom ond söker hon genom uppräknande af alla kvinnonamn, hvilka inom konst och litteratur eller hvilkas dygder på ett eller annat sätt gjort sig gällande inom historien, vederlägga hans påstående. Och hon strider med en kvinnas sanna känsla för vårt köns felaktiga bedömande, starkt

gripen af den sak hon förfäktar — kvinnans erkännande inom samfundslifvet.

I Stockholm bodde hon till 1762, men tillråddes då af läkare att söka sig en lugn tillflyktsort på landet, ty hennes hälsa var fortfarande vacklande. Det kan tyckas som om hennes lifs pröfningar nu voro nog, som om de förluster hon lidit inom kärlek och vänskap tillräckligt rensat och pröfvat hennes hjärta från själviskhetens begär, men den största af alla sorger, den, som skulle bryta henne och skära af lifstråden, återstod ännu.

Som gåfva erhöll hon af grefvinnan Brahe ett litet torp vid en vik af Mälaren mellan Sjöo och Sko egendom, hvilket hon gaf namnet Lugnet. Här redde hon sig ett nytt hem i hopp att finna hvila och lugn för sina hetsade nerver och återfå själens jämvikt. I ett kväde uttalar hon denna förhoppning:

Lugnet.

Långt från den storm, som världen skakar,
I Lugnet jag min hydda fäst;
Med glädjen som mitt hjärta smakar
Naturen fägnar där sin gäst.
Där skall den strid hos mig försvinna,
Att vara vis och icke nöjd,
När jag med stilla själ kan hinna
Att le åt världens gyckel-fröjd;
Förakta lyckans falska smycken
Och fly de blindas mänskotycken.

På stranden der mig böljan kastar,
Ett ringa gods sig bergat har:
Jag med dess lätta börda hastar
I Lugnet, där jag andan drar.
Där skall mitt lif af nöjet näras,
Där skall min nötta lefnadstråd
Utaf en vänlig Parque afskåras
Och röna hennes sista nåd.
Där skall mig jorden hvila låta
Och någon vän vid grafven gråta.

Men ack — af lugnet blef intet. Redan året före sin flyttning från Stockholm hade hon där sammanträffat med en ung man vid namn Johan Fischerström, hvilkens manliga skönhet och sällskapstalanger dårade henne. Han var då 26 år, hon 43. Således i den för kvinnan särskildt farliga åldern, då hennes mogna förstånd och erfarenhet af lifvet ge hennes känslor dubbel styrka och dubbel intensitet, när hennes sinnens samlade fullhet nästan brista under det spända trycket, då möter hon en man, hvars fängslande yttre drar henne med lidelsens våldsamt och blir hennes öde. Och är det icke alltid så — ju helare en kvinna är, ju fullkomligare hon ger sig med kropp och själ åt en känsla, dess större blir hennes lidande, dess mindre blir hon förstådd och älskad.

Fischerström var till yrket agronom, och det tros att fru Nordenflycht spelat stor roll i hans utnämning till arrendator af Sjöo egendom, på samma gång som hennes val af Lugnet berodde på hennes önskan att vara i hans närhet. Därmed må hafva varit hur som helst — visst är dock, att de umgingos dagligen, och att man ofta den första tiden såg en roddbåt glida mot Lugnets strand och där välkomnas af en väntande kvinnogestalt. Vänskapen öfvergick snart från hennes sida i en flammande lidelse,

som man tror delvis besvarad af Fischerström, hvilken hyste en djup beundran för hennes konst och snille. Han var dock redan förlofvad, och ehuru han erbjöd sig att bryta denna sin förbindelse, ville hon ej mottaga hans offer. Oro och tvifvel tyckas ha hemsökt henne från första stund. I en förtjusande dikt "Hildur till Adil" klagar hon sin misstro att icke vara tillräckligt älskad, att icke få helt och fullt hvad hon ger, och hon genomgår i Hildurs verop kvinnohjärtats ångest inför kärlekens obeständighet.

Hon sjunger:

Det späda kärleksbarn så lindrigt bör bemötas,
Så noga aktas vill, så ömt och varsamt skötas
Det af intet rörs, ett solgrand intryck gör,
Af köld, af minsta pust det rasar eller dör.
Jag fruktar: ack, du vet, hur vidt min tanke sväfvat!
Du är af ömkan rörd, men kärlek — ack jag bäfvar!

Af ädelmod, af dygd du ömmar Hildurs qual,
Förkunna mig din dom, låt döden bli mitt val!
En låga af den art, som Hildurs hjerta bränner,
En själ, som fint och starkt och ömt och häftigt känner,
Ej lönas med en eld, som skyldigheten gör,
Den kalla tacksamhet till kärlek icke hör.

Till Fischerström har hon ägnat ett poem som tydligt talar om hennes lidande inför hans förlofning.

Hvad har jag sett? Hvad gruflig plåga?
Hvad nya ämnen för mitt qual!
Hvad olja på min olyckslåga!
Hvad öde för mitt hjärtas val!
De ögon, som af ömhet brunnit,
Som ha mitt lif, min död i sig.
Ha nyss af sorg och saknad runnit —
För hvem? Ack, för en ann än mig —

Som alltid hos stora andar är det kring sitt eget sjäslif hennes lyra strängas: kärlek, ömhet, sorg, svart-sjuka, klagan — på hela skalan af hjärtats toner spelar den. Man får i dessa strofer en aning om det brännande, lidelsefullt smärtfyllda lif hennes sista lefnadsår voro. Kroppsliga plågor kommo nu till och fjättrade henne under ett helt år vid sjukbädden. Utom sig af sorg och lidande sökte hon i en förtidig död göra slut på sina kval, och det sägs att ett misslyckadt dränkingsförsök var orsaken till den häftiga förkylning, som ändade hennes dagar. Hon dog af vattusot, ådragen under hennes själfmordsförsök. "Hon mottog utan fasa alla förebud af en snart tillstundande förvandling", skriver Fischerström. Den 28 juni 1763 afled hon på Lugnet. Hon ligger begrafven i Skoklosters kyrka.

Därmed afslutades ett ovanligt rikt och gifvande kvinnolif, hvilkets fulla uppskattande nutiden först kan fatta. Fru Nordenflycht kämpade med sitt eget lif för det rätta och försökte framför allt att höja kvinnans människovärde, för hvilket vi aldrig kunna vara henne nog tack-samma. Hon svek aldrig sina idealer, var sig själf trogen i med- och motgång, hvarjämte hon i sin person förenade kvinnans älskvärdhet och behag med ett klart tänkande och rent sinne. Hon var en kvinna, som vi kunna vara stolta öfver och aldrig bör glömma.

Tre föredrag från Nordiska skolmötet.

Att i Dagny referera alla de många intressanta föredrag, som höllas under det nu avslutade Nordiska skolmötet i Stockholm, förbjuder sig af många skäl. Vi ha endast kunnat göra ett urval, hvarvid naturligen en hel del betydande saker måste förbigås. I den öfersikt af skolmötet, som lämnades i föregående veckas nummer, berörde vi emellertid flere af de viktiga frågor, som varit före; vi vilja till dessa i dag föga en redogörelse för fröknarna Ida Falbe Hansens och Marie Louise Gagners tvänne föreläsningar om "Hvarför vore Nabolandes Sprog bör læses i Skolen, og hvorledes" och "Några synpunkter rörande lärarertät och lärareplik. Biograffrågas läge" samt skolinspektör U. Wöldikes föredrag om "Skolen og det seksuelle Spørgsmaal".

Fröken Falbe Hansen började med att omnämna den nya skolordning, som för 5-6 år sedan infördes i Danmark och hvarigenom ett nytt led tillfördes skolan, nämligen mellanskolan. Meningen var att elev från folkskolan skulle i 11-12-årsåldern kunna gå öfver till mellanskolan. Denna skola är emellertid belamad med två, tre till fyra främmande språk. Detta var man tvungen till för att uppnå det mål mellanskolan har uppställt: att göra eleverna mogna till att upptagas i gymnasiet. Att detta är högst olämpligt kan ingen tvifla på, yttrade talarinnan, men begynna med främmande språk före 11-12-årsåldern kan man på den andra sidan icke, då mellanskolan skall bygga på folkskolan, som icke upptar främmande språk. Det är alltså icke af pedagogiska, utan af praktiska, man kan säga demokratiska grunder, som det har blifvit som det är. Den frågan har då helt naturligt här och där uttalats: Bör det icke också i den allmänna folkskolan läsas främmande språk? Och samtidigt härmed har den frågan framkommit: Bör icke folkskoleseminarierna ge undervisning i främmande språk? Krafvet härför har i Danmark blifvit så starkt, att det säkert icke mycket längre kan tillbakavisas — och troligen blir så också snart förhållandet i de andra nordiska länderna, tillade fröken H.

Denna fordran, fortsatte hon, har emellertid blifvit energiskt gendrifven.

Det har sagts: Hvad skola vi med de främmande språken? Det är öfverflödigt. Vår skola har kunnat utveckla sig rikt och kraftigt utan dem; få vi in dem, löpa vi fara att skolorna förlora sin nationella karaktär, och därmed står nationaliteten i sin helhet i fara.

Härtill kan man svara: Nej, det är icke öfverflödigt, vi mindre nationer kunna icke göra något dummare än tro att vi äro oss själva nog. Våra förhållanden äro små, och den fara, som ligger oss nära, är den att själva blifva "småskurna", inskränkta, kortsynta. Detta insåg redan den gamle Odin. Han säger i Havamal: Endast det står till oss själva att göra vår synkrets större. Kunna vi icke med härsmakt utvidga vårt landområde, så kunna vi utan svärds slag utvidga vårt andliga område, vi kunna tillägna oss de större ländernas kultur och därmed befrukta vår egen.

Det är erkännandet häraf, som har bragt våra lärda skolor till att i hög grad lägga vikten på kunskapen om de moderna ländernas språk och kultur.

Men ovillkorligen frågar man då: skall de högre lagren endast vara de, som behöfva utvidga synkretsen? Böra icke de bredare lagren i alla afseenden lika mycket, ja mera, skonas för trångsynthetens faror?

Kan det vara något tvifvel om svaret. Det var en tid, då folkskolan stod så lågt och de lägre folk-

klasserna voro andligen så outvecklade, att det icke kunde vara tal om sådant som att läsa ett främmande språk, kunde man blott bibringa de första mest elementära kunskapsgrunderna var man glad. Men nu är det icke så längre; det danska folket har gått utomordentligt och oerhördt framåt under det sistförflutna århundradet, och det har de andra nordiska folken också. Är icke då tiden inne till att se ut öfver de andras gränser?

Men skall det läsas ett främmande språk i folkskolan, då kan det icke vara tvifvel om, hvilket det skulle vara: det är grannlandens. När det säges: Vi ha icke tid till att läsa ett främmande språk, så finner jag, att den invändningen måste falla, när det gäller grannlandens, ty det arbete, som behöfves för att lära deras språk är så ringa i förhållande till det utbyte, som vinnes. Tänk blott hvad det vill säga att få öppen väg till ett helt folks kulturvärld, och det kan ju ske långt fullständigare när det är ett närbeslägtadt lands språk, än hvad som någonsin kan bli förhållandet med ett alldeles främmande. Den invändningen kan nu göras: Bör det icke hellre läras ett annat folks språk, ett af världsspråken, såsom engelska, tyska eller franska? Dessa länders kulturområden äro ju långt större och rikare än något af de små nordiska rikenas.

Ja alla nordboar måste naturligtvis, om de äro uppriktiga, erkänna att de äro små folk vid sidan af det stora bildade Europa. Det blef också en gång för några år sedan sagdt i svenska tidningar, att man i Sverige mycket godt kunde undvara den danska kulturen ty det fanns länder, som voro större och rikare.

Men våra grannländers kultur har den stora fördel, att den är oss närbesläktad. Vi förstår den helt annorlunda, vi kunna bedöma den på ett annat och fullare sätt. Den befruktar vår egen kultur helt annorlunda än de aflägsnare landens språk och kultur kunna göra det.

På 70-80-talen hade den norska litteraturen stort inflytande i Danmark. Jag vet också att Holberg blifvit mycket läst i Sverige, men ingen svensk har därför kopierat Holberg. Bekantskapen med grannländernas litteratur verkar befruktande och sammansmältande utan att på något sätt upphäfva det nationella.

Huru böra vi lära oss hvarandras språk? Den första förutsättningen för att detta skall göras på ett fruktbringande sätt är att vi icke skola anse de olika nordiska ländernas språk såsom främmande. Med god vilja kunna vi ju förstå hvarandra. Svenskar och danskar förstå hvarandra nästan lika så bra som köpenhamnaren och jylländaren, skåningen och stockholmaren. Vi skola icke använda för mycken tid för inlärandet. Målet för undervisningen skall vara, att vi skola kunna läsa och förstå hvarandras språk, men icke kunna tala och skriva det andra landets språk. Det är på intet sätt nödvändigt. Men vi skola följa med de skandinaviska ländernas litteratur på originalspråket. Det är ju lätt numera genom de många billiga upplagorna. Liksom vi i Danmark ha många goda och billiga böcker utgifna på Gylendals förlag, så kunna vi nu ifrån Sverige erhålla de s. k. "En-kronas-böckerna". Vi få i Danmark icke glömma de svenska sångerna. Ända från reformationens dagar ha vi haft en invasion af svenska sånger i Danmark hvars melodier sjunga sig af sig själva in i våra öron. Danmark åter bör kunna tjäna samma sak i Sverige genom sina många utmärkte dikter i berättande form.

Utom litteraturläsning såsom det främsta medlet vill jag till sakens befrämjande äfven förorda barnresor inom grannländerna och s. k. lärareutbyte. D. v. s. en svensk lärare undervisar på sitt eget språk t. ex. en månads tid i en dansk skola, un-

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

MÄLARBADET

11 Handverkargatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS.! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44.

der hvilken tid hans egen skolundervisning hemma uppehålls af en dansk lärare. Ett närmare detaljeradt program kan naturligen icke här nu framläggas.

* * *

I sitt föredrag "Lärareplikt och lärarerrätt" framlade fröken Marie Louise Gagner en översikt af den strid, som här i Sverige förts mot biograferna, en strid, hvari som bekant fröken G. själf på det aktivaste sätt tagit del. För sakens förhistoria samt hrr Clasons m. fl. i riksdagen 1909 framförda motion, som resulterade i en hänvändelse från riksdagen till regeringen om att denna måtte träffa effektiva föreskrifter till förebyggandet af det skadliga inflytandet af biografföreställningar särskildt på barn och ungdom, hvilket redan torde vara Dagnys läsare bekant, lämnade talarinnan en utförlig redogörelse och öfvergick därefter till att granska biograf-frågan i ljuset af åtskilliga andra moderna företeelser.

En af vår tids mest allmänna affärsprinciper, framhöll fröken G., är att lägga an på den stora massan, på millionerna. Priset på artikeln sättes ned till ett minimum och göres därmed begärlig för massorna. I sin kamp att nå millionerna ha sluga affärsmän kommit att tänka på barnen, man har upptäckt barnens slantar, 10-öringarna, 25-öringarna. Äro ej biograferna, Nick Carter-häftena, de s. k. Spielautomaterna med sin lotteriprägel exempel nog?

Men står saken så, då är det på tid att de, som skola bevaka barnens intressen, föräldrar och lärare, gripa in. Och tänker man nu särskildt på folkskolornas barn, som många gånger stå skyddslösa, då ju föräldrarnas arbete hindrar dem att följa barnen dit de gå, läsa hvad de läsa, så kommer ju uppgiften att till stor del läggas på lärarekåren. Äfven andra skäl finnas för att lärarekåren måste åtaga sig arbetet; den har de rikaste tillfällen att iakttaga verkningarna på barnen, just emedan materialet är så rikt, och den har så pass mycken kunskap om barnets sjäslif, att den har rätt att kräva respekt för sina önsknings, då dessa klart och lidelsefritt framföras.

Hur skall man nu med afseende på barnen ställa sig till biograferna såsom folkknöje, frågade talarinnan. Skola vi rikta in vår sträfvan på förbud för barn i skolåldern att besöka den? För sin del svarade fröken G. härpå ett bestämdt nej. För det första därför, att det blir omöjligt att upprätthålla ett sådant förbud. För det andra därför, att det med rätta från de hundratals fattiga hemmen, där det mycket på grund af inneboendesystemet och föräldrarnas frånvaro i fabriken under stor del af dagen inte finns någon hemlycka eller hemtrefnad, kan ställas den frågan: "Hvilka lika billiga och lättillgängliga nöjen ge ni våra barn i stället?" Nej, det negativa arbete man på biografområdet måste utföra skall ej inrikta sig på dylika bestämmelser, utan att få till stånd en kraftig, klok, måttfull censur, hvarigenom från alla de föreställningar, dit de stora barnskarorna ha tillträde, allt sådant uteslutes, som kan vara ägnadt att bryta ned hvad skolan och hemmet bygga upp.

Man måste inrikta arbetet på att få till stånd goda och roliga biografier, ej på att förbjuda dem. Och att det är möjligt att ordna goda biografier, det hade fröken G. själf i sommar konstaterat, då hon besökte utställningsbiografen i Dresden och Kosmosteatern i Leipzig. Man hade hopp om att till hösten få en biograf i Stockholm af samma slag som Kosmosteatern, tack vare en del konstnärers, ämbetsmäns, läkares och lärares intresse för saken.

Talarinnan slutade med en vädjan till lärarna att stå biografägarna bi med råd, när det gällde att välja och

sammansätta program till barnföreställningar. De skulle därvidlag genom sitt inflytande kunna utträtta mycket. Hvilka idéer i fråga om passande ämnen skulle icke en lärare kunna ge filmfabrikanten — sagomotiv, historiska motiv, djurscener! Ännu är antalet biograffilmer passande för barn jämförelsevis mycket ringa, men blefve efterfrågan på dem större, skulle man möjligen kunna hoppas att rent af den spirande nordiska filmfabrikationen kunde göra denna gren till sin specialitet. Och kanhända skulle också slutligen de mäktiga utländska firmorna äfven drivas till att vid sin fabrikation ta en smula hänsyn till dessa millioner barn, hvilka inte så litet bidraga till den guldfloed, som från alla världens länder inströmmar till dem.

Kanhända dröjer det ej länge, slutade talarinnan, innan det öfvermodiga ordet, som yttras af de stora världsfilmfirmorna, när man från mindre länder, t. ex. från vårt land, kommer och begär filmer med bättre innehåll: "Inte kan vi ta hänsyn till ert lilla land", ej är användbart längre, emedan det ej är ett litet land endast som begär det utan två, tre, ja flera länder, som vaknat upp inför den fara, som hotar landets blomma. Vore ej den uppgiften värdig de germanska folken att gå i spetsen när det gäller att tvinga den stora uppfinning, som nu så ofta blir en makt till ondt, att i stället blifva en tjänare åt kultur och uppfostran?

* * *

Skolinspektör Wöldikes föredrag öfver "Skolen og det seksuelle Spørgsmaal" gick ut på att framhålla det sexuella spørsmålets pedagogiskt sanitära och sociala natur. Det åligger i första hand hemmet att gifva det frågande barnet ett ärligt svar, men därefter tillkommer det skolan att lämna sitt bidrag till barnets upplysning genom en metodisk behandling af ämnet vid undervisningen i naturhistoria.

Förbigås den sexuella frågan, försummar denna undervisning, menade talaren, en af sina viktigaste pedagogiska uppgifter. Genom att i tid vänja barnen vid sexuella fackuttryck, kan man äfven bidraga till att göra slut på det stora förråd af gängse obscena glosor. Allt må medtagas, medan barnen äro könsligt oberörda. Barnen bör genom undervisningen så småningom läras förstå det mänskliga könslifvet och få den rätta föreställningen om könsorganens betydelse och respekt för modersvärdigheten, hvilket är af stort värde. Denna undervisning kan godt gifvas äfven i samskolorna.

Under de svåra öfvergångsåren med därmed följande benägenhet för oarter, sådana som onani, bör föräldrarna, särskildt modern, taga hand om barnets ledning, då individualiteten fordrar ämnets behandling på tu man hand. Vid böjelse för onani bör man icke straffa, knappast tadla, utan endast varna och undervisa samt ingifva lugn och väcka tillit. Ofta är kampen mellan frestelsen och ångern samt den därpå följande själsliga depressionen långt farligare än själfva böjelsen. Af mycket stor betydelse är under dessa år den fysiska uppfostran. All ungdom bör vidare sedermera i folkskolan eller fortsättningskolan erhålla undervisning i könssjukdomar och prostitutionen samt dessas enorma faror.

På föredraget följde en liflig diskussion, men i hufvudsak anslöt man sig till de af hr Wöldike uttalade synpunkterna.

Sprid Dagny!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning
utgifven och redigerad af *STINA QUINT* utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Å Universella Broderskapets Förlag: Teosofiska Handböcker N:o 1 Elementär Teosofi.

Innehåll: Elementär Teosofi. — Hvem är människan? — Kropp och själ. — Kropp, själ och ande. — Reinkarnation. — Karma. — Sjuttal i människan och naturen. — Dödens mening. — Den teosofiska lärans ursprung.

Häft. 1 kr. Inb. 1:50.

H. P. Blawatsky Nyckel till Teosofien

Öfversättning från engelskan efter den af Katherine Tingley utgifna Point-Loma-upplagan.

Häftad 2:50. Klotb. 3:75.

Husmoderskurs

anordnas i Styrös prästgård, adr.: Styrös, instundande hösttermin med början den 9 Sept. Kursen pågår 3 månader under ledning af fackbildade lärarinnor. Prospekt och öfriga upplysningar på begäran genom föreståndarinnan Fru Emilia Engström.

Ref.: Fru Biskopinnan E. Rodhe, Inspektris för Göteborgs skolköksseminarium; Fröken Alma Petersson, Föreståndarinnan för Göteborgs skolköksseminarium, adr.: Karl Gustafsgatan 24, Göteborg; Fru Maria Almqvist, adr. Södra Vägen 46, Göteborg; Fru Borgmästarinnan Elisabeth Cornelius, Falun.

Sprid Dagny!

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $\frac{7}{10}$ öre pr mm.)

24-årig flicka

som genomgått elementarskola, handelsinstitut och kindergarten, önskar plats som guvernant eller kindergarten-lärlarinna. Är äfven villig deltaga i förefallande skrifgöromål. Svar märkt "Hösten 1910" torde sändas till Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

Ung, bildad tyska,

talande engelska, söker anställning såsom sällskap eller för barn. Svar till "El. G.", Svenska Dagbladets kontor, Klara Södra Kyrkogata 6, Stockholm.

24-årig flicka,

arbetsam och pålitlig, som genomgått realskoleexamen och kurs i handelsinstitut, önskar plats å kontor e. d. Kunnig i maskinskrifning och något stenografi. Svar till "Genast", Allm. Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, eller Allm. Tel. 16193, Stockholm.

Plats till hösten

önskas af 26-årig bättre flicka som hjälp och sällskap. Har genomgått hushållsskola, äfvensom haft plats förut. Svar märkt "Trefligt hem", sändes Linköping p. r.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar plats, helst som assistent hos läkare eller större institut. Prima betyg och referenser. Svar till "T. R. S." und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kv. gymnast

med mångårig praktik önskar anställning i familj. Svar "A. B.", Grönsinka, Horndal.

Handarbetslärarinna,

utexaminerad från fröken Andrea Eneroth, Stockholm, söker till hösten anställning i flick-, folk- eller hushållsskola. Utmärkta betyg och ref. Skicklig i kläd- och linnesömnad. Svar till "Kunnig" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Plats som hushållsfröken

önskas i finare hem, af duglig, praktisk flicka. Kunnig i matlagning, syltning och inläggningar och allt som hör till ett bättre hem. Bästa rek. Svar emotes med tacksamhet till "Pålitlig J. B.", Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

33-årig Dam,

med sympatiskt väsen, huslig, energisk och ordningsam, önskar till hösten plats att ensam eller med jungfru förestå hemmet för äldre välsituerad herre, gärna änkemans. Vidare å korrespondens med "A. W.", Svenska Dagbladets Annonskontor Stockholm, f. v. b.

Hushållerska,

35 år önskar att ensam sköta bättre ungherres eller änkemans hem, fullt kunnig i allt som hör till ett hems skötande, goda betyg finnas. Svar till "S. S. Å.", Svenska Dagbladets kontor, Stockholm.

Som Hushållsfröken

eller husföreståndarinna söker bildad, duglig, aktningvärd 35-årig småländska genast plats. Sv. »På genomresa», till Svenska Dagbladets kontor, Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Ung flicka

önskar i höst komma till bildad familj för att mot fritt vivre deltaga i alla i ett välskött hem förekommande göromål. Önskar anses som medlem af familjen. Svar till "23 år", Fornåsa, p. r.

En 17 års flicka

önskar i höst plats i bättre familj att deltaga i hvarjehanda inomhus förefallande hushållsgöromål. Svar emotes tacksam till »Familjemedlem», Hellberga, p. r.

LEDIGA PLATSER.**Lärarinna,**

helst seminariebildad, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskas i prästgård på landet att undervisa tvååriga flickor, i åldern 7, 10 år, äfven i musik, samt vara villig att något hjälpa med barnens skötsel och kläder. Svar åtföljdt af foto., ref. och löneanspråk till kyrkoh. Öhlander, Giresta, Örsundsbro.

Plats i skola i Stockholm

får för läsåret duglig helst seminariebildad undervisningsvan lärarinna. Af språk företrädesvis engelska. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm.

Vid Statens samskola i Köping

behöfves för instundande hösttermin vik. lärarinna i matematik, fysik och kemi. Ansökningar ställda till Kungl. Öfverstyrelsen för rikets allm. läroverk torde insändas snarast möjligt till Rektorsämbetet i Köping.

Lärarinna.

Anspråkslös, enkel, ej allt för ung, erhåller plats att läsa med gosse och flicka i ålder 13 o. 11 år hos bättre familj på landet. Svar med betyg, löneanspråk och foto. under adress "1910", Gideå.

För en dam

fullt hemmastadd i fransk och engelsk korrespondens samt steno- grafi och maskinskrifning finnes plats i 1 klassig agenturaffär i lands- orten om svar med uppgift om föregående anställning, löneanspråk och ålder insändas till "Språkkunskap", under adress S. Gumælii Annonsbyrå Stockholm, f. v. b.

Bättre Flicka,

pålitlig och barnkär, ej under 25 år, kunnig i enkel matlagning och öfriga hushållsgöromål, erhåller 1 Sept. plats i mindre familj på bruk i Värmland. Jungfru finnes. Musikalisk har företrädde. Svar med fotografi, betyg och lönepretentioner torde sändas till "Rask och Gladlynt", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Att som husmor

förestå affärsmans hem på landet finnes anställning för bildad dam. Barn i skolåldern. Korrespondens med "Disponent" und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Bildad, allvarlig flicka,

frisk och stark, fullt kunnig i sömnad, van vid ordning samt plikt- trogen, erhåller plats i konsuls- familj i Hälsingborg. God lön. Svar med referenser och fotografi till Fru Hedvig Persson, Kungsör.

Ung, bildad flicka,

något van vid expediering i affär, erhåller anställning i finare handel.

Vidare upplysningar genom Fredrika Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.

Som husföreståndarinna

i köpmansfamilj i Stockholm (3 personer) där husmoder saknas får bildad, enkelt och fullkomligt hushållsvant fruntimmer med ordnings- sinne och omtanke plats fr. 1 okt., ålder cirka 35—40 år. Jungfru finnes. Svar med fotogr., löneanspråk och ref. till "1 Okt. 1910" inlämnas i Manuf.-aff. 10 Hornsgatan.

Husföreståndarinna

får i höst god plats hos akademiskt bildad kapitalstark ung man. Svar med fotografi till "Villa C.", Sv. Dagbladet, Stockholm.

Hushållerska,

van vid större landthushåll, erhåller i höst god plats å herregård. Svar med rek. till "W. 360", Norrkö- ping, p. r.

Husmoder- och Skolkökslärarinna

sökes vid Svalöfs folkhögskola. Tjänstgöring i 10 månader, däraf 4 mån. som hufvudlärarinna i husmodersskolan, f. ö. som husmoder för elevhushållet. Kompetens: af- gångsbetyg från fackskolan i Uppsala, Ateneum eller därmed jäm- förlig utbildning, helst med någon praktik. Lön: 500—800 kr. och allting fritt (2 rum).

Ansökan (med fotografi) sändes, ställd till skolstyrelsen, till Rektor W. WISTRÖM, Svalöf.

Bild., korrespondensskick- lig kontorsfröken

med hem i Stockholm erhåller plats på konsultationsbyrå från 1 Okt. Fordringar: maskinskrifning, steno- grafi, enkl. bokföring, kontorsvana. Månadslön 80 kr. Kontorstid 10 —5. Svar med referenser till »S B. 30» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kapptillskärerska,

fullt kunnig i tillskärning och prof- ning samt med vana att betjäna bättre kunder, erhåller genast för- mänlig plats.

Ansökan med betyg snarast till "Förmånlig" Nordiska Annonsby- rån i Göteborg.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer- Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggegardiner. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstygger fr. 29 öre metr. Bordvax- duk, Filtar, Gardinstufvar, Hellylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

MÖBLER, solida och
hos **M. W. NILSSON,** prisbilliga,
24 Mästersamuelsgatan 24,
(andra huset från Regeeringsgatan.)

Största fabrik i Skandinavien för
Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima
svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

Sprid Dagny!

Bröderna Påhlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.
Ca 1,000 elever årligen. 19 rum.
38 akad. och prakt. utbildade
lärare. **OBS! Bankkurs.**

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran.
Anmälningar dagligen.

Fil. Dr Anna Ahlströms Läroverk

Nya Elementarskolan för flickor

R. T. 117 55 Kommendörsgatan 29, vid Cirkusplan. Ö. 692.

Anmälan om nya lärjungar dagligen 11—1. Gossar beredas till inträde i allm. läroverk. Läroverket har rätt att anställa studentexamen och förbereder till alla linjer.
Anna Ahlström, Fil. D:r.

Utbildningskurs för praktiskt socialt arbete
såsom bostads- hemarbets- och barnavårdsinspektion, vice-vårdskap i arbetarebostadshus, socialt arbete vid fabriker m. m.
anordnas af
Centralförbundet för Socialt Arbete
läsåret 1910—1911.

Teoretisk och praktisk utbildning. Ettårig kurs, 1 okt. till omkr. 15 juni; pris 250 kronor. Inträdesfordringar: 21 år fyllda samt kunskaper motsvarande minst realskoleexamen.

Anmälningar före den 1 sept. till inspektrisen fröken *Kerstin Hesselgren*, kursledare, adress: C. S. A., Lästmakaregatan 6, Stockholm, hvarest äfven meddelas närmare upplysningar.

Wiréns utsökta PARFYMER, eleganta damers förtjusning.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkablusar af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med invädda glansiga ränder. En särdeles fin och präktig blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkräf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Till skänks på prof

fås Illustrerade familjetidningen *Hem och Härd* 7:e årg. till årets slut, således ett halft år, i korsband. om man ins. 30 öre i postanvisning, spar- eller frimärken, samt dessutom lyxpublikationen *Rimfrost*, 32-sidig, med 48 illustr. tryckt i färger, vidare planschen »*Vinterbild från Västergötland*». Alla i år redan utkom. nummer af *Hem och Härd*, jämte *Rimfrost* och planschen sänd. omgående, samt sedan till årets slut i korsband. På posten (se taxan) kostar *Hem och Härd* 1.85. Sändes äfven mot postförskott och blir då 20 ö. dyrare. Obs! mot insänd. af 50 öre allt gratis och porto-fritt. Adr. **Expedition af Hem och Härd**, Stockholm.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr.
STOCKHOLM.

Bomullsklädnings i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2.85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarsson, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

ÅHLINSKA SKOLAN.

Stockholm - Dalagatan 16—18.

Högre fullständigt läroverk med dimissionsrätt.

Treklassig småskola. Åttaklassig elementarskola. Afgångsbetyg med normalskolekompetens. Latin- och realgymnasium. Förberedande seminariekurs. Hushållskurs.

Höstterminen 1910 börjar den 2 sept. kl. 10 f. m., då kompletanter och nyinträdade hafva att infinna sig. Upprop den 6 sept. kl 10 f. m. Första förberedande den 14 sept. kl. 9,30 f. m.

Anmälningar mottagas från och med den 22 aug. dagligen 12—2.

HEDDA ÅHLIN.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Vallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2, 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress **Idungatan 5.**

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Florence Nightingale. Af *Fanny Ekenstierna*.

De kvinnliga filosofie kandidaternas ställning. Af *C. L.*

Kvinnorörelsen. Notiser från Tyskland. Af *S. Sbd.*

Hedvig Charlotta Nordenflycht. Af *Kerstin Rathsmän.*

Tre föredrag från Nordiska skolmötet.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**

Man?